

Skötselplan

Vreta Ytternäs Samfällighetsförening

Upprättad: 2021-03-18

Framtagen av arbetsgrupp:

David Lindgren

Anna Lejfelt-Sahlén

Göran Sahlén

Kjell Holtenius

Revideringar:

Revideringsdatum:	Ändringar:
2022-05-07	Område T uppdaterat, sidan 13

Innehållsförteckning

1. Skötselplan för Vreta Ytternäs Samfällighetsförening.....	2
1.1 Inledning.....	2
1.2 Övergripande struktur och ansvarsområden	2
1.3 Målbild.....	3
2. Områdeskarta.....	4
3. Beskrivning av delområden.....	6
Bilaga 1 – Allmänna tips och skötselråd	15
Bilaga 2 – Strandskyddsregler.....	16

1. Skötselplan för Vreta Ytternäs Samfällighetsförening

1.1 Inledning

Under årsstämman 2017 efterlystes en långsiktig skötselplan för föreningens grönområden och att denna plan skulle antas vid kommande årsstämma/-or. Arbetet med framtagande av skötselplanen har skett enligt följande:

- Hösten 2017 – våren 2018: Styrelsen arbetade med denna fråga och startade bl.a. en inventering av föreningens områden.
- Under hösten 2018 genomfördes en enkätundersökning för att få en heltäckande bild av medlemmarnas åsikter som gav alla medlemmar en möjlighet att framföra sina åsikter. Denna enkät är sammanställd och finns som ett separat dokument.
- Under årsstämman 2018 beslutades att anta en ny skötselpolicy baserad på medlemmarnas åsikter. Skötselpolicyen innebär att det krävs stämmobeslut för att ändra karaktären för specifika delområden samt t.ex. att det ska tas särskild hänsyn till de närboendes åsikter då de förväntas ansvara för delar av, eller hela, skötseln av området.
- Under årsstämman 2019 beslutades att fortsätta arbetet i enlighet med skötselpolicyen, dvs att bevara våra grönområden som de ser ut i dagsläget, framförallt att röja sly och ta ner farliga och döda träd. Arbetet med att ta fram en detaljerad skötselplan planerades att fortsätta efter en initial inventering och intresserade medlemmar kunde anmäla intresse att vara behjälpliga med detta.
- Under hösten 2020 har initial inventering genomförts och denna detaljerade skötselplan framtagits för fastställande på kommande årsstämma.

Denna skötselplan är att betrakta som ett levande dokument som bör revideras vid behov i enlighet med skötselpolicyen.

Allmänna tips och skötselråd har sammanställts i bilaga 1.

En sammanfattande beskrivning av strandskyddsreglerna för Vreta Ytternäs har gjorts, se bilaga 2.

1.2 Övergripande struktur och ansvarsområden

Vreta Ytternäs är beläget i ett kulturlandskap som formats av människor i århundraden. För att bibehålla en karaktär med omväxlande öppna och skogbevuxna ytor behöver samfällighetens allmänningar skötas. Annars kommer med tiden hela området att täckas av uppvuxen blandskog.

Skötselplanen omfattar samfällighetens ansvarsområden, totalt ca 250 ha. Området har delats in i 21 delområden benämnda A-U.

Utöver delområdena finns ytterligare ytor som tillhör samfälligheten men för dessa planeras ingen regelbunden skötsel. Många av ytorna utgörs av små och/eller smala allmänningar mellan tomter och det är de närboendes ansvar att sköta dem på lämpligt sätt och vid osäkerhet kontakta samfälligheten för råd.

Ansvarsområden:

Samfälligheten (SF) har ett övergripande ansvar för den långsiktiga skötseln av området. SF ansvarar för att årligen, med tillgängliga medel från medlemmarnas avgifter, vidta skötselåtgärder som är av allmänt intresse. Beslut om årliga åtgärder tas på årsstämman.

Generellt för hela området ansvarar SF för följande:

- Nedtagning och bortförsl av farliga och skadade/döda träd.
- Godkännande av förfrågningar om nedtagning av träd av andra skäl än ovan.
- Bekämpning av invasiva arter.
- Beslut om förändring av ett delområdes långsiktiga karaktär och målbild.
- Bistå med kontakt med kommun vid strandskyddsärenden. Eventuella handläggningskostnader av kommunen betalas normalt av den som väcker eller orsakar ärendet.

För vägkanter och vägar ansvarar Vägföreningen.

En viss årlig skötsel förväntas utföras av närmast boende (NB) enligt den tradition som finns för området, se nedan. Inför fällning av träd ska SF alltid tillstyrka detta. Vem som utför nedtagning, bortförsl m.m. bestäms från fall till fall. Om det bedöms vara av allmänt intresse kan SF bistå om medel finns tillgängliga.

För vissa delområden tilldelas bryggföreningarna (BF) ansvar att organisera årlig skötsel, se nedan.

1.3 Målbild

Övergripande målbild för hela området

Att bibehålla ett varierat och vackert kulturlandskap som bidrar till områdets attraktivitet, tillgänglighet och biologiska mångfald.

Målbild för delområdena

Vid framtagande av en målbild för varje delområde har huvudsakligen åsikterna från enkätundersökningen (daterad 2019-10-09) och därefter följande parametrar beaktats:

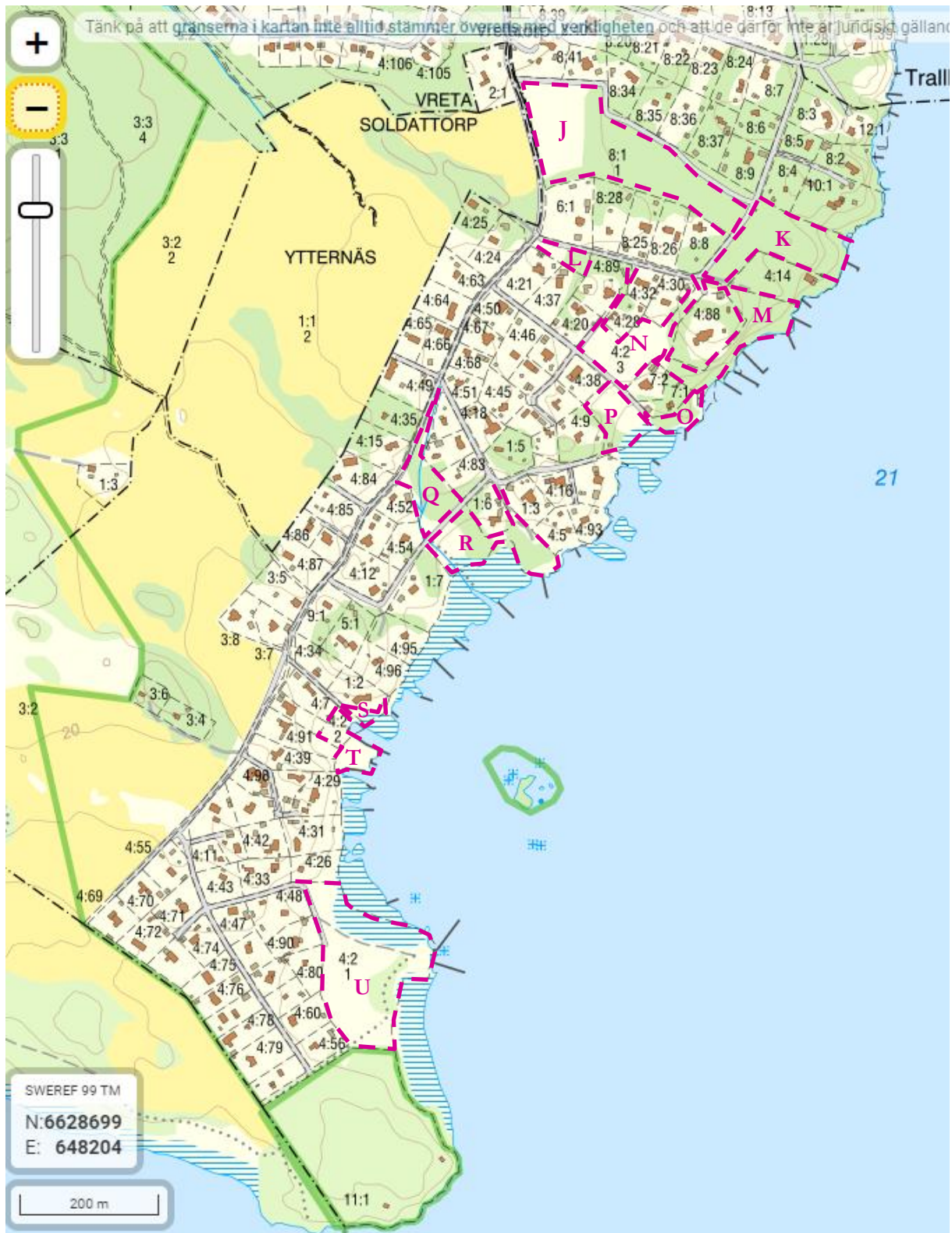
- Försköning av den lokala landskapsbilden, siktlinjer osv
- Rekreation, användbarhet och framkomlighet
- Biologisk mångfald där så är möjligt

2. Områdeskarta

Kartutdrag från Lantmäteriets fastighetskarta 2021-01-03: <https://minkarta.lantmateriet.se/>

Delområden markerade i rosa och med bokstavsbezeichnung.

3. Beskrivning av delområden

Förklaring:

Målbilden avser den långsiktiga karaktär som önskas för det aktuella delområdet.

Nuläge 2020 beskriver delområdets utseende vid inventeringen hösten 2020. Förnyade inventeringar bör göras med några års mellanrum för att anpassa skötselinsatserna så att målbilden uppnås.

Historik avser känd information om delområdet från t.ex. boende i området, historiska kartunderlag eller liknande.

Biologiska värden avser identifierade värden av lekman med biologi-bakgrund.

Skötselansvar Samfällighetsföreningen (SF), närboende (NB) och bryggföreningar (BF).

Beskrivning av delområden:

A Från Grenvägen till Näsvisken

Målbild: Bevara naturlig karaktär av fuktänk med delvis blockrik moränmark och blandskog på sidorna. Lättframkomliga stigar från Grenvägen till Näsvisken och Brinkvägen. Vålhallen båtplats vid Näsvisken. Utglesad skog som ger viss sikt mot sjön i norra delen av området. Öppen sluttande fuktäng som ger fri sikt ca 70 m upp från Näsvisken. Gläntan/ängen i mittenpartiet hålls öppen. Vid södra delen hålls öppet runt de stora träden (ek och tall), i övrigt bibehålls "lövsalsgången" in till området från Grenvägen.

Nuläge 2020: Fint grusad stig genom området och till Brinkvägen från mitten av området. Viss sikt från närliggande hus mot sjön.

Norra delen mot Näsvisken: Vål underhållen båtplats. Fuktängen hålls öppen men en hel del sly och hallon är på väg upp inkl. mindre träd på sidorna och högre upp i sluttningen. Blandskog, mest lövträd med bl.a. några grova aspar.

Mittenpartiet: Öppen, ängsliknande glänta som delvis röjs. Bitvis mycket slyuppslag. Blockrikt på östra sidan, lämpligt för naturskog. Hög, uppvuxen blandskog på båda sidorna.

Södra delen mot Grenvägen: Tätt ungskog och en del sly, mest lövträd. För tätt runt vissa större träd, bl.a. en ek och grov tall.

Historik: Troligen betat fram till sekelskiftet. Finns en gammal vattenkälla av kulturhistoriskt värde, det var ifrån den sommarhushällen hämtade sitt dricksvatten i "begynnelsen"

Biologiska värden: Några stora tallar och aspar. Möjlighet att återskapa fuktäng i norra delen.

Skötselansvar SF: Vid behov grusa stigarna genom området.

Skötselansvar NB: Slå ängsmark och röja sly för att upprätthålla önskad grad av sikt mot sjön.

Bibehålla öppna ängsytor/gläntan och omgivande ytors blandskogskaraktär. Hålla stigen genom området och till Brinkvägen fria från nedfallna träd och grenar. Förhindra igenväxning.

Skötselansvar BF: Underhålla brygganläggning och allmänt sköta närområdet.

Övrigt: Fuktängen och gläntan bör slås årligen och eventuellt sommarbetas om det kan organiseras och bekostas av NB.

B Norra Grenvägen

Målbild: Småblockig höjd med uppvuxen gles blandskog där det hålls fritt runt ekarna. Inslag av yngre uppväxande träd för generationsskifte. Låg markvegetation för att skapa sikt och framkomlighet och inte störa luftledningen genom området.

Nuläge 2020: Uppvuxen gles blandskog med inslag av ek, björk, gran och tall. Underhålls väl med endast lite slyuppslag.

Historik: -

Biologiska värden: Några ekar som ska hållas fria.

Skötselansvar SF: -

Skötselansvar NB: Slyröjning för att upprätthålla önskad grad av sikt, insynsskydd och blandskogskaraktären.

Övrigt: -

C Blockstigen väster om Vreta Strandväg

Målbild: Uppvuxen blandskog med måttlig mängd buskage/ungplantor som insynsskydd.

Nuläge 2020: Blockrik terräng med uppvuxen blandskog och måttlig mängd buskage/ungplantor. Gott insynsskydd mellan fastigheterna. Stigen till Grävlingvägen grusad och i gott skick. Stigen söderut mot Trallbovägen däremot otydlig och delvis igenväxt. Stigarna ingår dock ej i SF skötselområde.

Historik: -

Biologiska värden: -

Skötselansvar SF: -

Skötselansvar NB: Slyröjning för att upprätthålla önskad grad av insynsskydd och blandskogskaraktären.

Övrigt: -

D Ängsstigen och Blockstigen öster om Vreta Strandväg inklusive båtplatsen

Målbild: Naturmark bestående av uppvuxen blandskog på höjden och sluttningen mot sjön övergående i fuktäng och vassområden. Viss nedtagning av träd och slyröjning närmast husen för att bibehålla sikt mot sjön.

Ängsstigen och Blockstigen: Balans mellan gles uppvuxen skog så att siktlinjer mot sjön och insynsskydd mellan fastigheterna bibehålls. Bevara och håll fritt runt större träd som ekar, grova tallar, aspar osv.

Brygganläggning Ängsstigen: Väl underhållen brygganläggning och närområde. Stigar och trappor från brygganläggning upp mot Ängsstigen och Blockstigen väl underhållna och lättframkomliga. Bänkplats med utsikt finns mellan Blockstigen och brygganläggningen.

Nuläge 2020: Övervägande naturmark bestående av uppvuxen blandskog på höjden och sluttningen mot sjön övergående i fuktäng och vassområden.

Brygganläggning Ängsstigen: Väl underhållen brygganläggning och närområde samt stig och bänk upp mot Blockstigen. Stigen från brygganläggning till Ängsstigen något smal. Trappan delvis skev och i visst behov av underhåll. Arbete att förbättra stigen ner från Blockstigen pågår.

Historik: -

Biologiska värden: Större sammanhängande naturmark med varierande karaktär. Träd i olika åldrar inkl. döda träd för hackspettar m.m.

Skötselansvar SF: -

Skötselansvar NB: Slyröjning för att upprätthålla önskad grad av sikt, insynsskydd och blandskogskaraktären.

NB Blockstigen: Hålla stigen från brygganläggning till Blockstigen fria från nedfallna träd och grenar, underhålla trappor och bänk.

Skötselansvar BF: Underhålla brygganläggningen och allmänt sköta närområdet. Hålla stigen inkl. trapporna från brygganläggningen till Ängsstigen i gott skick.

Övrigt: -

E Björkstigen väster om Vreta Strandväg

Målbild: Vacker, uppvuxen björkskog utan undervegetation. Visst uppsläpp av föryngringsträd.

Nuläge 2020: Vacker uppvuxen björkskog utan slyuppslag, väl underhållen av NB sedan många år. Stigarna till Trallbovägen och Blockstigen otydliga och delvis igenväxta, ingår dock ej i SF

skötselområde.

Historik: -

Biologiska värden: -

Skötselansvar SF: -

Skötselansvar NB: Årlig slyröjning för att bibehålla delområdets karaktär.

Övrigt: -

F Björkstigen öster om Vreta Strandväg ner mot sjön

Målbild: Naturmark bestående av uppvuxen blandskog på höjden och sluttningen mot sjön övergående i fuktäng och vassområden. Viss nedtagning av träd och slyröjning närmast husen för att bibehålla sikt mot sjön.

Björkstigen: Balans mellan gles uppvuxen skog så att siktlinjer mot sjön och insynsskydd mellan fastigheterna bibehålls. Bevara och håll fritt runt större träd som ekar, grova tallar, aspar osv.

Nuläge 2020: Övervägande naturmark bestående av uppvuxen blandskog på höjden och sluttningen mot sjön övergående i fuktäng och vassområden.

Sikten mot sjön från infarten till Björkstigen från Vreta strandväg skymd av flertal större granar.

Historik: -

Biologiska värden: Större sammanhängande naturmark med varierande karaktär. Träd i olika åldrar inkl. döda träd för hackspettar m.m.

Skötselansvar SF: -

Skötselansvar NB: Slyröjning för att upprätthålla önskad grad av sikt, insynsskydd och blandskogskaraktären.

Övrigt: -

G Svanviksvägen väster om Vreta Strandväg

Målbild: Vacker uppvuxen blandskog huvudsakligen bestående av ek med undervegetation av hassel. Ekarna utgör en allé längs Svanviksvägen.

Nuläge 2020: Tät, uppvuxen blandskog, främst ek och gran, med stort inslag av tät undervegetation, främst hassel, asp, sälg och olika sorters sly. En ekallé verkar ha planterats/sparats på båda sidor av Svanviksvägen. Några döda och döende granar angripna av barkborre bör tas bort.

Historik: -

Biologiska värden: Stora ekar, skogsalm (ca 2 m).

Skötselansvar SF: -

Skötselansvar NB: Slyröjning för att upprätthålla önskad grad av insynsskydd samt ek- och hasselskogskaraktären.

Övrigt: -

H Svanviksvägen öster om Vreta Strandväg

Målbild: Balans mellan gles uppvuxen skog så att siktlinjer mot sjön och insynsskydd mellan fastigheterna bibehålls. Bevara och håll fritt runt större träd som ekar, grova tallar, aspar osv.

Väl underhållen brygganläggning och närområde. Stig upp mot Svanviksvägen lättframkomlig och väl underhållen. Viss sikt från närliggande hus mot sjön.

Nuläge 2020: En stor mängd träd togs ned år 2018 av SF, och slyuppslag har nu kommit. Några höga träd, främst tallar och granar, skymmer sikten ner mot Ekoln.

Väl underhållen brygganläggning och närområde. Stig upp mot Svanviksvägen lättframkomlig och väl underhållen. Sikten mot sjön något skymd av stora träd som också stör brygga och båtuppläggningsplats.

Historik: -

Biologiska värden: I det röjda området närmast Vreta Strandväg finns hagtorn och getapel.

Skötselansvar SF: -

Skötselansvar NB: Årlig slyröjning av området mellan Vreta Strandväg och Svanviksvägen 9 tills slyuppslaget efter röjningen 2018 upphört. Dock bör utvalda ungträd sparas så att nästa generation träd släpps fram.

Skötselansvar BF: Underhålla brygganläggningen och allmänt sköta närområdet. Hålla stigen upp till Svanviksvägen i gott skick.

Övrigt: -

I Östra Trallbovägen och Granstigen öster om Vreta Strandväg

Målbild: Gles uppvuxen skog på höjden ovan sjön med stort inslag av lövträd, bl.a. ekar. Skogsridåer på norra och södra sidan begränsas i utbredning och täthet. Fin sikt från Vreta Strandväg mot sjön. Välskött bad- och båtplats vid stranden. Välskött stig från Granstigen till stranden och till utsiktssklippan ovan sjön.

Nuläge 2020: Gles uppvuxen skog, huvudsakligen ekar och andra lövträd, den centrala delen, dock mycket slyuppslag. Gott om snöbär som är en invasiv art och bör utrotas. Något tätare skog på höjden och i slutningen mot sjön på norra sidan. Även något tätare och snabbväxande yngre träd längs stigen ner mot sjön på södra delen. Här har dock röjts regelbundet.

Stigarna från Granstigen till utsiktssklippan ner mot stranden tydliga och lättgångna. Bad- och båtplats välskötta. Ett bord och sittbänkar finns.

Historik: -

Biologiska värden: Längs stigen mot utsiktspunkten finns ett sandigt parti där steklar och jordbin bygger bon. Ekarna i centrala delen och ut mot utsiktssklippan. Eldsopp och lysmaskar har observerats i övre delen mot Granstigen.

Skötselansvar SF: Vid behov grusa stigarna. Bekämpa snöbären.

Skötselansvar NB: Årlig slyröjning för att bibehålla delområdets karaktär. Hålla stigarna fria från nedfallna träd och grenar. Förhindra igenväxning.

Skötselansvar BF: Underhålla bryggor, städa stranden och klippa gräs närmast strand och parkbord. Årlig slyröjning för att bibehålla delområdets karaktär. Förhindra igenväxning.

Övrigt: Eventuellt kan slyet hållas efter av betande djur eller svedjeeldning om det kan organiseras och bekostas av NB/BF.

J Midsommarängen och Vreta Parkväg

Målbild: Midsommarängen: Väl underhållna ytor för lek, idrott och midsommarfirande inkl. gungor, fotbollsplan med mål och boulebana. Området består huvudsakligen av öppna gräsytor samt ängsmark längs norra och västra delen mot angränsande vägar. Några få lämpliga platser för bilparkering ska finnas.

Vreta Parkväg: Gles lövskog av olika ålder med betesmarkskaraktär.

Nuläge 2020: Midsommarängen: Väl underhållna ytor för lek, idrott och midsommarfirande.

Huvudsakligen öppna gräsytor. Ängsmarken längs norra och västra delarna sedan några år klippta och skötta som gräsmatta, men ängsväxterna finns kvar som undertryckta plantor och fröbank, och kan släppas fram. Otydligt var bilar kan parkera på lämpligt sätt.

Vreta Parkväg: Gles, uppvuxen ungefär likåldrig lövskog med kraftiga slyuppslag efter kraftig avverkning för några år sedan. Uppsläpp av ungträd för kommande trädgenerationer behövs. Norra delen har redan idag viss betesmarkskaraktär.

Historik: Vreta Parkväg: Skogsbete fram till slutet av 1800-talet. Gransumpskog på 1950-talet, idag utdikad, vilket gör marken lämpligare för lövträd.

Biologiska värden: Midsommarängen: Rester av ängsmark och fröbank längs norra och västra delarna. Vreta Parkväg: Några skogsalmar (ca 2 m), ekar, hagtorn, getapel. Vissa delar rika på ängsblommor.

Skötselansvar SF: Midsommarängen: Klippning av gräsytor. Årlig slagning av ängsmark längs norra och västra vägarna på sensommaren. Vid behov hålla efter sly- och träduppväxt mot östra och södra delarna. Besiktiga och underhålla lekplats, stuga och annan utrustning som finns i området.

Vreta Parkväg:

Skötselansvar NB: Vreta Parkväg: Slyröjning för att hålla området öppet, men vissa ungräd och snår sparas för att skapa möjlighet till långsiktig återväxt samt ge skydd för fåglar och andra djur.

Övrigt: Vreta Parkväg: Då området för länge sedan använts som betesmark kan skötsel gärna omfatta sommarbete vilket kommer att gynna den biologiska mångfalden om detta kan organiseras och bekostas av NB.

K Öster om Vreta Strandväg och Vreta Parkväg

Målbild: Uppvuxen naturlig blandskog, något utglesad längs stigen till sjön och området närmast Vreta Strandväg (ca 20 m). Fin stig från Vreta Strandväg till sjön. Fritt från sly runt ekar och större märkesträd. Stigen från Parkvägen till södra delen återställd, utgör gräns för naturskog mot sjön och ekpartiet närmast vägen. Äldre ekar, tallar och torrakor bevarade på den centrala klipphöjden.

Välhållen bad- och brygga vid sjön. De 250-åriga tallarna bevaras.

Nuläge 2020: Bitvis tät och fuktig blandskog, med bl.a. utbrett bestånd av myskmadra. Skogen glesades ut kraftigt avseende främst gran förvåren 2016 av SF. Fint gammal ek- och tallparti runt den centrala klipphöjden.

Fint vårdad bad- och båtplats, väl underhållen stig. 250-åriga tallar vid bryggan. Tät vegetation mellan stigen och angränsande tomt i norr.

Mycket slyuppslag i området närmast vägen (ca 20 m) som bör hållas efter för att bevara öppenhet och hålla fritt runt ekarna.

Historik: -

Biologiska värden: Finns stort och gammalt grävlingsgryt vid den centrala klipphöjden. Där finns även 250-åriga tallar. Torrakor ska lämnas för insekter och spillkråkor.

Vid klipphöjden mot sjön finns 250-åriga tallar samt fina torrmarks lavar. Myrlejon och många grävsteklar finns vid sandkanten på klippan.

I nordvästra delen mot Vreta Strandväg finns en stor population (kanske bland de större i Sverige) av lysmaskar, som gynnas av halvöppen gles skog utan störningar.

Skötselansvar SF: Vid behov grusa stig från Vreta Parkväg till södra delen.

Skötselansvar NB: Årlig slyröjning nära vägen för att förhindra slyuppslag och hålla fritt runt ekarna. Hålla stigarna från Parkvägen sydost mot område I fria från nedfallna träd och grenar. Förhindra igenväxning.

Skötselansvar BF: Underhålla bryggor och badplats och allmänt sköta närområdet. Hålla stigen från Vreta strandväg till sjön lättgången samt fri från nedfallna grenar, träd och uppväxande sly.

Övrigt: -

L Busshållplats vid korsning Vretavägen och Vreta Strandväg

Målbild: Uppvuxna lövträd, t.ex. ek, god sikt i marknivå för trafiksäkerheten och trygg miljö vid busshållplats. Insynsskydd i form av buskage mot grannar i söder. Gräsmark närmast busshållplats klippt och städad från löv och annat.

Nuläge 2020: Uppvuxna lövträd, bl.a. ek, en del uppkommande sly mot södra fastighetsgränserna, väl hållen busshållplats. God sikt utan skymmande buskage och liknande i marknivå.

Historik: -

Biologiska värden: -

Skötselansvar SF: Klippa gräset och tömma soporna.

Skötselansvar NB: Röja sly årligen och hålla fritt runt större träd, t.ex. ekarna, men bevara önskat insynsskydd.

Övrigt: -

M Strand öster om Vreta Strandväg

Målbild: Uppvuxen, gles naturlig blandskog upp mot Vreta Strandväg. Fin öppen utkiksklippa nere vid sjön. Lättgången stig från Vreta Strandväg ner mot sjön och område K. Befintliga bryggor väl underhållna.

Nuläge 2020: Fin uppvuxen blandskog ner mot sjön, övre delen är något tät och bör glesas ut på sikt. Tydlig stig ner från Vreta Strandväg, rejält ojämn vid foten av utsiktsskivan. Två bryggor och ett pumphus. En betongbrygga håller på att sjunka.

Historik: -

Biologiska värden: 300+ år mäktig tall på utsiktsskivan vid sjön.

Skötselansvar SF: Vid behov grusa stigarna.

Skötselansvar NB:

Skötselansvar BF: Underhåll av bryggor, årlig slyröjning för att bibehålla delområdets glesa skogskaraktär. Hålla strandstigen fri från nedfallna träd och grenar. Bibehålla fin utsikt från utsiktsskivan.

Övrigt: Strandstigen vid foten på utsiktsskivan förbättras för att underlätta framkomligheten, så att ett alternativ till den branta passagen upp mot/ner från klippan finns.

N Ängen vid Vreta Sjöväg

Målbild: Artrik öppen gräsäng som ger sikt ut mot sjön. Lättgånga stiga norrut till Vreta Strandväg.

Nuläge 2020: Öppen näringsrik gräsäng som ger sikt ut mot sjön. Den västra stigen till Vreta Strandväg bitvis något smal och ojämn. Den östra stigen till Vreta Strandväg igenvuxen och svår att hitta.

Historik: -

Biologiska värden: Ängen har en ganska stor artrikedomen men många av växterna är nedtryckta av kraftigt växande gräs då näringshalten är hög. Artrikedomen kan lätt ökas om slaget material bortförs.

Skötselansvar SF: Vid behov grusa stigen till Vreta Strandväg. Ängen slås årligen.

Skötselansvar NB: Årlig slyröjning för att bibehålla sikt mot sjön. Hålla stigarna till Vreta Strandväg fria från nedfallna träd och grenar.

Övrigt: Gräsängen skulle också lämpa sig som betesmark vilket i så fall organiseras och bekostas av NB.

O Strand öster om Vreta Strandväg och Vreta Sjöväg

Målbild: Välskött område med badstrand och flera båtbyggplatser. Matplats i form av bord och sittbänkar. Naturklippa i södra delen syns tydligt och är glest bevuxen med äldre tallar och andra träd. Lättgången strandstig norrut.

Grova tallar, ekar och andra större träd bevaras och hålls fritt runt dessa.

Nuläge 2020: Badstrand, båtbyggplatser, matplats och stig välskötta. Flera grova tallar, ekar och andra större träd finns längs vattnet och i sluttningen. Slyppslag förekommer upp mot sluttningen och i kilen mot M (kraftig) som kommer skymma sjöutsikten på lite sikt. Naturklippa i södra delen bevuxen med täta och stora granar och tallar som bör glesas ut.

Historik: -

Biologiska värden: På södra udden finns ett antal mellangrova tallar (ca 150+ år).

Skötselansvar SF: Vid behov grusa stigarna. Glesa ur bestånd på naturklippa.

Skötselansvar NB: Röja sly.

Skötselansvar BF: Underhålla bryggor och städa stranden. Klippa gräs närmast strand och parkbord.

Årlig slyröjning för att bibehålla delområdets karaktär. Hålla strandstigen fri från nedfallna träd och

grenar. Förhindra igenväxning.

Övrigt: -

P Ängen öster om Vreta Sjöväg

Målbild: Övre delen utgörs av artrik gräsäng.

Nedre delen mot sjön utgörs av fuktigt strandområde med vass och bitvis lägre buskage som skapar bra fågelmiljöer samtidigt som sikten mot sjön bibehålls. Den uppvuxna trädriddan mot södra sidan bibehålls.

Stigen längs stranden hålls öppen och lättgången. Befintliga bryggor väl underhållna.

Nuläge 2020: Övre delen utgörs av en väl hävdad gräsäng genom SF:s försorg. Nedre delen består av sammanhållen vass och bitvis tät sly, som bör glesas ur innan vegetationen blir för hög och skymmer sikten. Uppvuxen tät trädridda mot södra sidan. Finns en förfallen brygga.

Stigen längs stranden tydlig och väl underhållen.

Nedskräpning vid slutet av Vassstigen i form av dumpning av kompost, något som ej är tillåtet.

Historik: -

Biologiska värden: I nedre delen består slybuskagen av olika salixarter, sälg, olvon och hagtorn som utgör en bra biotop för småfågel. Artrikedomen bör bevaras vid framtida röjning.

Skötselansvar SF: Ängen slås årligen. Vid behov grusa strandstigen.

Skötselansvar NB: Årlig slyröjning för att bibehålla delområdets karaktär. Hålla strandstigen fri från nedfallna träd och grenar. Förhindra igenväxning.

Övrigt: Gräsängen lämpar sig som betesmark vilket i så fall organiseras och bekostas av NB.

Q Ravinen vid Vretavägen

Målbild: Naturlig och vacker skogbevuxen bäckravin. Inbjudande stig ner mot R längs ravinen.

Gallring, särskilt av södra och nedre delen, så att sikt och framkomlighet förbättras och nya generationer träd kan komma upp. Sikten mot sjön från intilliggande fastigheter bibehålls

Nuläge 2020: Övre delen mot Vretavägen kraftigt gallrad för ett par år sedan. Ännu inget kraftigt slyuppslag men det lär komma de närmaste åren och behöver hållas efter årligen. Några större aspar, alar och ekar kvar. Branta kanter och blockrikt.

Gräsmark på sydöstra delen som klipps regelbundet för att begränsa spridningen av vallört. I nedre delen mot Vreta Vinkelväg finns mycket sly och ungskog. Området är svårframkomligt och bör gallras ut med bibehållande av vissa täta partier till förmån för fågellivet.

Historik: -

Biologiska värden: Naturlig bäck i botten på ravinen. Stödjande stenmur i ravinen erbjuder bra boplatser för olika djur.

Skötselansvar SF: Slyröjning längs Vretavägen samt stigen.

Skötselansvar NB: Årlig slyröjning för att bibehålla delområdets karaktär. Förhindra igenväxning.

Övrigt: -

R Öster om Vreta Vinkelväg

Målbild: Tät naturlig skogsdunge med blandskog dominerad av gran, sälg m.m. Båtplats och angränsande område samt körväg från Båtvägen välvårdade. De 250-åriga tallarna vid bryggan och den släta klipphällen där är bevarade.

Nuläge 2020: Tät skogsdunge och mycket sly i bäckfåran med gran, sälg och liknande direkt öster om Vreta Vinkelväg samt tät vassrik fuktäng. Båtplatsen och området kring den släta klipphällen välvårdad. Har blivit öppnare och finare efter utglesning av alskogsridån för några år sedan.

Historik: -

Biologiska värden: Flera 250+ åriga tallar med vridna grenar står vid klipphällen nära båtplatsen.

Skötselansvar SF: -

Skötselansvar NB: Årlig slyröjning för att bibehålla delområdets karaktär. Förhindra igenväxning.

Skötselansvar BF: Underhålla bryggor och klippa gräs närmast klipphällen och upp mot körvägen samt nedanför Vreta Vinkelväg. Årlig slyröjning för att bibehålla delområdets karaktär. Hålla körvägen fri från nedfallna träd och grenar. Förhindra igenväxning.

Övrigt: -

S Öster om Tärnstigen

Målbild: Naturlig udde och fuktäng med vass med befintligt pilträäd/-buskage. God sikt mot sjön från angränsande fastigheter.

Nuläge 2020: Svårtillgänglig naturlig udde och fuktäng med tätvuxen vass och mindre pilträäd/-buskage.

Historik: -

Biologiska värden: -

Skötselansvar SF: -

Skötselansvar NB: Årlig slyröjning för att bibehålla delområdets karaktär. Förhindra igenväxning.

Övrigt: -

T Sydöst om Tärnstigen

Målbild: Välskött båtplats och båtramp (tillgänglig för boende i Vreta Ytternäs). Angränsade gräsytor ~~ärligen hävdade~~ klippta för att reducera spridning av vallört. God sikt mot sjön från angränsande fastigheter. Området ska signalera att det är en allmänning och inte privat tomtmark, t.ex. genom en välkomnande skylt eller på annat sätt.

Nuläge 2020/2022: Välskött båtplats och båtramp med angränsade kortklippt gräsmatta. Intrycket området ger är att det är privat tomt och inte allmänning, bl.a. beroende på grindstolparna till båtrampen, att gräsmattorna klipps som vore det någons gräsmatta, förekomsten av ett stort antal lampor på bryggorna samt att några av tomterna saknar tydliga gränsmarkeringar mot allmänningen. Detta strider mot strandskyddsreglerna. Skylt välkomnar och upplyser att allemansrätten råder samt ger information om hur man får tillgång till båtrampen¹.

Historik: -

Biologiska värden: -

Skötselansvar SF: -

Skötselansvar NB: Årlig slyröjning för att bibehålla delområdets karaktär. Förhindra igenväxning. Ärligen hävda gräsängen på övre delen närmast Vreta Vinkelväg.

Skötselansvar BF: Underhålla båtplats och båtramp. ~~Ärligen hävda gräsytor där kortklippt gräs kan tillåtas närmast båtplatsen~~ Regelbundet klippa gräset för att reducera spridning av vallört. Vid behov röja uppväxande sly.

Övrigt: -

U Vreta Udd vid Vreta Ekväg

Målbild: Ärligen hävdad fuktäng. Väl hållen båt- och badplats samt körväg och stig söderut mot Vretavägen. Uppvuxen trädråd av huvudsakligen al vid båtplatsen och söderut, som ändå hålls något gles för siktens skull. Fuktängar längs sjön bevuxna med vass och annan halvhög växtlighet. Fria från uppväxande sly och buskage så att sikten och områdets öppna karaktär bibehålls.

Nuläge 2020: Väl hävdad fuktäng. Väl underhållen båt- och badplats samt körväg och stig söderut mot Vretavägen. Uppvuxen trädråd av huvudsakligen al vid båtplatsen och söderut.

Fuktängar längs sjön tätt bevuxna med vass och annan halvhög växtlighet. Endast små mängder

¹ Till en kostnad av 150 kr 2010/2011. Uppräknas ärligen mha KPI, avrundat uppåt till jämna tiotals kr, enligt servitut 21290.

uppväxande sly och buskage.

Historik: -

Biologiska värden: På fuktängen närmast bebyggelsen finns ett stort bestånd av kungsängsliljor som blommar magnifikt varje år. Alträdsridån gynnar fåglar, t.ex. gråsiskor.

Skötselansvar SF: Årligen hävda fuktängen med kungsängsliljorna. Vid behov grusa körvägen och stigen söderut.

Skötselansvar NB: Se BF nedan.

Skötselansvar BF: Underhålla båt- och badplatsen samt körvägen dit och stigen söderut. Vid behov röja uppväxande sly.

Övrigt: -

Bilaga 1 – Allmänna tips och skötselråd

Här följer några allmänna tips och skötselråd för vanligt förekommande vegetationstyper i området:

Ängs- och gräsmark:

Den biologiska mångfalden gynnas om ängs- och gräsmark slås på sensommaren i juli/augusti när växterna har bildat frön. Den avslagna vegetationen bör ligga 1-3 dagar för att fröa av sig. Om det slagna växtmaterialet därefter tas bort minskar näringstillförseln vilket gynnar många arter. Dessutom minskar arbetet nästa år, då vegetationen inte tillväxer lika kraftigt på magrare mark. Sommarbetande djur kan ofta gynna artrikedomen och bidra till en vacker landskapsbild. Eventuellt sommarbete organiseras och bekostas av närboende.

Där det finns risk för invasiva arter, som t.ex. vallört, bör gräsmarker klippas regelbundet under hela växtsäsongen. Kontakta SF för beslut om hantering i varje enskilt fall.

Undvika slyuppslag:

Bästa tiden att röja sly är sensommaren eller hösten, eftersom detta försvagar återväxten. Röjning bör göras varje år för att långsamt försvaga växterna. Periodisk röjning vart 2–4 år bör undvikas. Det bidrar till ökat slyuppslag eftersom det ger växterna en chans att återhämta sig. Sommarbetande djur kan i viss mån bidra till begränsning av slyuppslag.

Uppvuxen skog:

Ta helst ner enstaka träd, inte alla på en gång för att låta markvegetationen anpassa sig och undvika kraftig slytillväxt. Släpp upp utvalda föryngringsträd men tänk på att dessa inte ska skymma önskade siktlinjer. Lämna gärna kvar lite ved och grenar på marken för att gynna den biologiska mångfalden. För att detta inte ska göra området svårframkomligt kan den döda veden med fördel samlas ihop i högar/travar, s.k. faunadepåer, helst placerade i soligt läge.

Bilaga 2 – Strandskyddsregler

Stora delar av Vreta Ytternäs omfattas av strandskyddsregler. Man kan läsa om dem, uppdaterade och i sin helhet på nätet.

Här följer en kort sammanfattning av de viktigaste reglerna och hur vi på samfällighetens områden ska agera för att följa dem (Referens 2020-10-03: <https://www.uppsala.se/bygga-och-bo/bygga-riva-och-installera/bygglov/strandskydd/>):

Generellt för Vreta Ytternäs gäller 100 m strandskydd utom sydvästra delen av Vreta Udd mot Dalbyviken där utökat strandskydd om 300 m gäller.

Strandskyddet kom till för att trygga allmänhetens möjlighet till rekreation och friluftsliv. Det innebär att man som privatperson har möjlighet att stanna till på någon annans brygga eller promenera längs med vattnet, så länge man inte befinner sig inom någon annans hemfridszon ("Hemfridszonen är området närmast runt ett bostads- och fritidshus där den boende har rätt till ett privat område och att få vara ostörd.", källa Naturvårdsverket). Rätten att vistas på någon annans brygga gäller inte om ägaren till bryggan själv använder den just då. Den enskilde besökaren har ansvar för att inte störa eller förstöra.

Följande åtgärder inom strandskyddat område kräver dispens från Uppsala kommun:

- Sätta upp skyltar, staket eller stängsel inom strandskyddat område, med syfte att utestänga någon från en plats som annars hade varit allemansrättsligt tillgänglig.
- Uppföra nya byggnader inkl. icke bygglovspliktiga byggnader (såsom Attefallshus och bryggor) och parkering av husvagnar under längre tid.
- Ändra byggnader eller byggnaders användning så att allmänheten inte kan nå ett område som annars hade varit tillgängligt för alla.
- Anlägga staket eller planteringar som skapar intryck av ett privat område och håller allmänheten borta från ett område som annars hade varit tillgängligt för alla.
- Gräva, schakta eller fälla träd för att förbereda för byggnader eller anläggningar.
- Väsentligt förändra livsvillkoren för djur- och växtarter genom att till exempel gräva, muddra och bygga bryggor.

Hantering av dispensärenden från strandskyddet, t.ex. önskemål om nedtagning av skymmande träd inom strandskyddsområde: kontakta SF för bedömning av varje enskilt fall.